

1/Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 5627

Unia Lubelska to porozumienie pomiędzy stanami Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego zawarte 1 lipca 1569 r. na sejmie walnym w Lublinie. W jej wyniku powstało państwo znane w historiografii jako Rzeczpospolita Obojga Narodów ze wspólnym monarchą, herbem, sejmem, walutą, polityką zagraniczną i obronną. Zachowano natomiast odrębny skarb, urzędy, wojsko i sądownictwo.

Dokument sporządzono na pergaminie pismem odręcznym w języku polskim. Treść dokumentu to prawie 20 000 słów spisanych w 61 wersach. Pergamin ma wymiary 72 centymetry na 45 centymetrów oraz 10 centymetrową zakładkę na dole dokumentu. Do pergaminu (dolnej zakładki) przywieszono są okrągłe pieczęcie w ilości 78 sztuk przymocowanych przy pomocy 47 jedwabnych nici o regularnym splocie. Nici mają kolory żółto-czerwone. Na końcu każdej z nich umieszczona jest pieczęć. Na akcie mamy trzy grupy pieczęci. Pierwsza grupa znajdująca się na środku liczy 17 pieczęci każda na własnym podwójnym sznurze. Pieczęcie odcisnięte są w naturalnym wosku w kolorze czerwonym. Druga grupa pieczęci znajdująca się po lewej stronie również liczy 17 pieczęci, po dwie pieczęci obok siebie na jednym sznurku plus jedna miska pieczętna pusta. Tu również pieczęcie odcisnięte są w naturalnym wosku w kolorze czerwonym. Trzecia grupa pieczęci znajduje się po prawej stronie i liczy 43 pieczęcie, po dwie pieczęcie na jednym sznurku, trzy ostatnie sznurki po trzy pieczęcie. Pieczęcie odcisnięte w naturalnym wosku w kolorze czarnym. Wszystkie pieczęcie należą do sygnatariuszy dokumentu, są tam m.in. pieczęcie Jana Chodkiewicza, Waleriana Protasiewicza, Mikołaja-Krzysztofa Radziwiłła, Adama Pocięja. Pieczęć Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Marszałka nadwornego Litewskiego przedstawia w traczy zajmującej całe pole pieczęci orła radziwiłłowskiego z tarczą z herbem trąby na piersiach.

Unia Lubelska została zawarta z wielkim trudem. Było to jedno z najważniejszych wydarzeń w historii Europy. Połączone sejmy Polski i Litwy obradowały w Lublinie przez pół roku. Posłowie zjechali w styczniu 1569 roku. Obrady były burzliwe, Litwini zerwali je, wracając do Wilna, gdzie przedstawili swój projekt Unii, który został poddany dyskusji. Po powrocie delegacji litewskiej do Lublina ostatecznie 1 lipca 1569 roku zawarto dokument nazwany Unią Lubelską.

Unia Lubelska to unia narodów, kultur ludzi jest symbolem europejskich idei integracyjnych, ponadnarodowego dziedzictwa demokracji i tolerancji oraz dialogu kultur między wschodem i zachodem.

W 2017 roku została wpisana na światową listę UNESCO Pamięć Świata.